

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 18. svibnja 2016.

[Multimedia]

Bogataš i Lazar

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Želim se zadržati s vama na prispodobi o bogatašu i siromašnom Lazaru. Životi te dvojice ljudi teku usporedo: njihovo životno stanje je oprečno i među njima nema nikakva dodira. Vrata bogataševa doma su uvijek zatvorena siromahu, koji leži vani, nastojeći se prehraniti ostacima s bogataševa stola. Ovaj nosi raskošnu odjeću, dok je Lazar prekriven ranama; bogataš se svakodnevno obilno gosti, dok Lazar umire od gladi. Samo se psi brinu za njega i dolaze mu lizati rane. Taj prizor podsjeća na oštri prijekor Sina čovječjega na Posljednjem sudu: "ogladnjeh i ne dadoste mi jesti; ožednjeh i ne dadoste mi piti; stranac bijah i ne primiste me; gol i ne zaogrnuoste me..." (Mt 25, 42-43). Lazar dobro predstavlja tihi vapaj siromaha svih vremena i proturječnost svijeta u kojem su golema bogatstva i dobra u rukama maloga broja ljudi.

Isus govori kako je jednoga dana bogataš umro: i siromašni i bogati umiru, dijele istu sudbinu, kao i svi mi, nema iznimaka u tome. I taj se čovjek molećivo obraća Abrahamu oslovljavajući ga s "oče" (rr. 24.27). Tvrdi da je njegov sin, pripadnik Božjeg naroda. No za života nije pokazivao da uopće mari za Boga, štoviše stavio je samoga sebe u središte svega, zatvoren u svome svijetu raskoši i rasipnosti. Isključujući Lazara, nije imao nimalo obzira ni prema Gospodinu ni prema njegovu zakonu. Zanemariti siromaha znači prezreti Boga! To moramo dobro naučiti: zanemariti siromaha znači prezreti Boga. Ima jedna pojedinost u prispodobi koju treba istaknuti: bogataš nema imena, već se spominje samo imenicom "bogataš"; dok se siromahovo spominje pet puta, a ime "Lazar" znači "Bog pomaže". Lazar, koji leži pred vratima, je stalni poziv bogatašu da se sjeti Boga, ali bogataš ne prihvaća taj poziv. Bit će stoga osuđen ne zbog svojih bogatstava, već zato što nije bio kadar osjetiti samlost prema Lazaru i pomoći mu.

U drugom dijelu prispodobe nalazimo Lazara i bogataša nakon njihove smrti (rr. 22-31). Na drugome svijetu situacija je obratna: siromašnog su Lazara anđeli odnijeli u nebo kod Abrahama, bogataš je pak u teškim mukama. Tada bogataš "podigne svoje oči te izdaleka ugleda Abrahama i u krilu mu Lazara". Čini se da prvi put vidi Lazara, ali njegove ga riječi odaju: "Oče Abrahame, – kaže – smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči vršak svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se strašno mučim u ovom plamenu". Sada bogataš prepoznaje Lazara i traži od njega pomoć, dok se za života pravio da ga ne vidi. – Koliko puta se mnogi prave da ne vide siromaha! Za njih siromasi ne postoje – Ranije mu je uskraćivao čak i ostatke sa svoga stola, a sada bi htio da mu ovaj donese piti! Misli da još uvijek može zahtijevati prava koja mu je davao njegov raniji društveni položaj. Govoreći da nije moguće uslišiti njegov zahtjev, Abraham osobno pruža ključ čitave zgrade: on objašnjava da su dobra i zla raspodijeljeni tako da se nadoknadi zemaljsku nepravdu, a vrata koja su za života dijelila bogataša od siromaha, pretvorila su se "provaliju golemu". Dok se Lazar nalazio kraj njegove kuće, za bogataša je postojala mogućnost spasenja, mogao je širom otvoriti vrata, pomoći Lazaru, ali sada kad su obojica mrtvi, situacija je postala nepovratna. Boga se nigdje izravno ne spominje, ali prispodoba jasno upozorava: Božje milosrđe prema nama vezano je uz naše milosrđe prema bližnjemu; kad nema ovog potonjeg, i ovo prvo ne nalazi mjesta u našem zatvorenom srcu, ne može ući. Ako ne otvorim širom vrata svoga srca siromahu, ta vrata ostaju zatvorena. Također za Boga. I to je strašno.

U tome trenutku, bogataš se sjetio svoje braće, kojima prijeti opasnost da jednako skončaju, i traži da se Lazar vrati u svijet da ih opomene. Ali Abraham odgovara: "Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!" Da bi se obratili, ne smijemo očekivati čudesne događaje, već otvoriti srce Božjoj riječi, koja nas poziva ljubiti Boga i bližnjega. Božja riječ može oživjeti usahlo srce i ozdraviti ga od njegove sljepoće. Bogataš je poznavao Božju riječ, ali joj nije pustio da uđe u njegovo srce, nije je slušao, stoga je bio nesposoban otvoriti oči i imati samilosti prema siromahu. Nijedan glasnik i nijedna poruka neće moći zamijeniti siromašne koje susrećemo na svom putu, jer u njima dolazi ususret sam Isus: "što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!" (Mt 25, 40), kaže Isus. Tako je u promjeni sudbina koju prispodoba opisuje skriven misterij našega spasenja, u kojem Krist združuje siromaštvo s milosrđem. Draga braćo i sestre, slušajući to Evanđelje, svi mi, zajedno sa siromašnima na zemlji, možemo pjevati s Marijom: "Silne zbacila s prijestolja, a uzvisila neznatne. Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne" (Lk 1, 52-53).